

Geofiziniai Metai

STASYS MIŠČIKAS

(Specialiai „A. L. Balsui“)
(Pradžią 1977 №)

Tai viena, dabartinė medelio pusė, bet ankstyvesnė, antra medaliaus pusė, kuri šiandien jau menorina matyti, lyg būtų antroji mėnulio dalis, kurios dar niekad nematėm, ką sako?

ty rusų žvejų laivai rado abu-
du laivus ne gyva įgula...

Kiek trūso, kiek gyvybių, kiek smeniškų turtų kainavo kiekviena žemės ir ledų pėda tuose tolimuose žemės sąsigaliuose.

Trečias šios ekspedicijos laivas — „Edward Bonaventura“, kuriam vadovavo Richard Chancelors, ilgai klaidžiojęs šiaurėje ir pagaliau audros metu atsiskyręs nuo pirmųjų dviejų, pasiekė Angliją.

Menkiausia ekspedicija prieš 100–50 metų išsigalios, rijo demtis ir šimtus tūkstančių dolerų, o juk šias sumas tyrinėtojai dažniausia surinkdavo iš savo šalininkų, vadinamų irgi beprotais, skatikai.

Ekspedicija tragiškai užsibaigė, bet Anglijos pirkliai užsinojo, jog yra jūros kelias į Sibira! Au-kos? Jos buvo ir bus, bet bizniui naujos perspektyvos.

Valdžios tokiomis, grynai mokslinėmis ekspedicijomis, nesijodama, nerendavo arba tiek menka suma, jog su ja nebūdavo kas padėti.

Ne menkia tragiškai žuvo dar viena didžiulė ekspedicija, kuriai vadovavo Jonas Franklinas.

Daug lengviau tyrinėtojus finansiniu atžvilgiu, buvo anksčiau, prieš 300–400 metų, kuomet mūsų planetą apskritai buvo menkai ištirta. Tuomet įvairios laivavandenybės, prekybos kompanijos ir dargi valstybės, ruošė didelės ekspedicijas surasti artimiausią kelią į Indiją, Kiniją ir kitus kraštus. Labai dažnai valstybės, ypač Anglija ir Olandija, siunčiodavo tikrą karo laivyną ir pasiūdavo jį dargi į šiaurės Ledyno turtų Vandenyną.

Kiek ši ekspedicija kainavo — tikslų žinių nėra, bet puikiai žinoma, jog Franklinas su savo dviem laivais: „Erebus“ ir „Terror“, viso 138 žmonės, po trijų metų negrįžo. Buvo pasiūstos kelios gelbėjimo ekspedicijos, kurios Anglijai kainavo pusantro milijono svarų, bet visos grįžo su tuščiomis saujomis: o paruošę jų daug!

Pavyzdžiui 1553 m. Anglija išsiuntė tris laivus į šiaurę surasti kelią į Kiniją ir Indiją. Ekspedicijos vadu buvo Hugh Wiloughby. Laivų aprūpinimas kainavo virš 6,000 svarų. Į šią sumą nebeįeina trijų laivų „Bona Esperanza“, „Edward Bonaventura“ ir „Bona Conscientia“, kainų.

Franklino išgelbėjimui arba bent šios ekspedicijos likučių suradimui buvo surašyta apie 30 sausuma ir jūra ieškojimo ekspedicijų. Vien leduose Wellingtono kanale liko penki laivai ir tik po didelių vargų pasiekė šiu laivų įguloms persikrauti į šeštą laivą, kuris juos pargabeno į Angliją.

Si, bene ne pirmutinė didžiulė ekspedicija į šiaurę, pasibaigė gana tragiškai. Ekspedicijos vadovas su dviem laivais pasiekė Laplandos krantus, bet nei vienas iš šių laivų įguloms negrįžo, visi 62 vyrų mirė skorbutu. Tik už me-

Siems žmonėms ne tik reikėjo nugalėti nepaprastą klūtis šiaurėje ar pietuose, bet ne menkesnės klūtis finansinės, kad galėtų bent išvykti.

Rikardas Račelis (uniformoje), Argentinai laivyno karininkas (guardiamarinas), kurio kairėje matome jo mamytę Jadvygą Sinkevičiūtę Račeliene ir sesutę dainininkę Nelidą Račelytę, o dešinėje Regina St.Škūnaitė, išlydiūt mūsų bendradarbių mokslininkų su Jūrų Mokyklos laivu „Bahía Thotis“ Idomus jo straipsnis iš Norvegijos tilpo „ALB“ numeryje 1077.

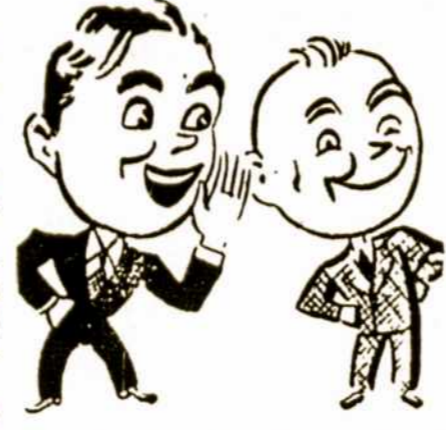
Dauguma pritarė, tuo labiau Rusija, už šį mėginimą, bet daviniai, patirti mokslininkų, gal duoti tiek žmonijai, bus visų, nes kirkim nieką ir nekalkim prie kryžiaus nei vieno, vien tik tuomet, kuomet visų valstybių Generaliniai štabai nutars: ką — gali pasakyti, nes antras irgi žino, bet šito — niekad! Mes, tik mes tomis žiniomis pasinaudosim!

Štai kur būsimas karas, būsimas noras nukariauti vieni kitus sumanins visus šiu Geofizikos Metų davinius!

Geofizikos Metai buvo būtini, bet nelaiku: per daug didelė pasaulinė politinė įtemptis.

Siandien valstybės, ne tiek moksliniais sumetimais, kiek straginiais, ruošia ekspedicijas.

Ar Jūs šiandien žirdėjot, kad

Ar žinai kas bus šį seštadienį? Jaunimo balius Lietų Klūbe!

kur nors šiaurės ar pietų sąsigali ekspedicijai prašė auką? Nei vieno!

Bet anksčiau? Kur tos valstybės, tie Generaliniai Štabai buvo, kuomet žmonės, mokslininkai ne tik aukoją savo sutampus, bet ir mirė, dažnai tikslu nepasiekę?

Apytikriai skaičiuojant visas pasaulis, t. y. valstybės, Gen. Štabai, išleis apie penkis šimtus milijonų dolerių, slepiant kiekvienai valstybei kiek išleis, o anksčiau, juk buvo tiek pigu ir valstybės, Gen. Štabai nedavė nieko.

Pirmąjį, kuomet nebuvo oficialės pagalbos, pašalpos, tenkant išplaukti į sąsigali dvieji, trims metams, daug kainuodavo, bet kame.

Štai vienas įvykis Nanseno ekspedicija kainavo apie 450.000 švedų kronų.

Štai sąskaitos:

- 1) Laivais kainavo 270.000 kronų, daugiau negu sumos pusė.
- 2) Dvylikos vyrų (įguloms) apdraudimas (tikrai žinant jog gal žūt), kainavo 5.361 kroną.
- 3) Mokslų instrumentai — 12.978 kronos.
- 4) Maistas trylikai žmonių (įterpiant ekspedicijos vadą, kuris apdraudimo neėmė), penkiems metams — 39.172 kr.
- 5) Smulkios išlaidos — 10.612 kr.
- 6) Alga kiekvienam 1290 kr. metuose.

Bedarbis šiandien gauna didesnę pašalpą be grėsmės mirt toli ir tarp ledų!...

Šiandien kas kita, šiandien jau galima naudotis orlaiviais, helikopteriais, dargi cepelymais, bet visgi ekspedicijų išlaidos ne tik nesumažėjo, bet dar padidėjo. Pavyzdžiui Nobiles ekspedicija, Lakstytuvas „Norge“ kainavo 15 tūkstančių sv. sterlingų, Nobile už vadovybę gavo 55.000 sv. kr.

Pajamos iš ekspedicijos būna už žinių pardavimą laikraščiams arba knygų leidimo bendrovėms ir už nuotraukas, ištaisius filmas. Pavyzdžiui „New York Times“ kartą užmokėjo 55.000 dolerių už ekspedicijos aprašymą, filmos taip pat buvo gerai parduotos, bet visgi ekspedicija suteikė rašėjams 75.000 dolerių deficitą.

Aišku buvo ir menkesnių ekspedicijų ir jos pigiau atėjo, bet bendrai ekspedicijos be galo brangios ir šiandien be valstybinės pagalbos neįmanomos. Reičia pridurti, jog įgula gauna labai menką atlyginimą, gi vadai gautus pinigus dažniausia išleičia ruošdami naujas ekspedicijas iki ateina valanda ir jie jau nebe-grįžta iš amžinų ledų krašto, jų kapus, retkarčiais, randa kiti jų draugai, kuriuos irgi ne geresnis likimas anksčiau ar vėliau ištinka.

Tyrinėti tolimoje šiaurėje ar pietuose ir dabar be galo sunku. Tiesa, šiandien jau kas kita, šian dien šimtu tūkstančių nuosimėjų tas darbas palengvėjo. Kas pirmiau buvo pasiekiama per du — tris metus, šiandien įvykdoma į keletą parų.

(Seka tęsiasi)

Meilėj nuodėmės nėra

JUOZAS MIKŠTAS.

PAVASARĖ pražysta jievos, Krūtinėj kaupiasi kaitra. Pats savo lūpom kalba Dievas, Kad meilėj nuodėmės nėra...

PAVASARĖ padūksta vėjas, Padūksta ir svaigi aistra. Galvoji, į laukus išėjęs, Kad meilėj nuodėmės nėra...

PAVASARIS džiaugsmu alsuoja, Ir žemė — motina gera, Gimdydama, linksmai dainuoja, Kad meilėj nuodėmės nėra...

PAVASARIS užverda kraują, Ir eina širdžia atvira, Ir vis kartoti nesiliauja, Kad meilėj nuodėmės nėra...

PAVASARĖ jausmai pabunda, Išdykus rytmečio žara Ir mažą vabalėlį gundo, Kad meilėj nuodėmės nėra...

AK, tas pavasaris ir meilė, Staiga atėjus, kaip audra! Ji susuka tau protą dailiai, Kad joje nuodėmės nėra...

Nuosavybių Administravimas

Juana Dailydaite, vedėja
RODRIGUEZ PEÑA 382, 2° A-B, TE. 40-7526, 3220
Perka ir parduoda neufintus namus. — Suteikia paskolas pagal namų temą ir statybų garantijas nuo 2 iki 15 metų už 9%.

CONSTRUCCIONES DE HORMIGÓN ARMADO

ANTANAS PUIŠYS, Savininkas

c. Rio de Janeiro 4431, Lanús O.; TE. 241-2537
(Trys kvadros nuo Poliklinikos Lanús)

Inžinieriai-Architektai, Statybininkai ir namų savininkai: pasibaigę problemas! Stogus, tankus, liptus, maudymosi baseinus ir viską šioj srity — Hormigón Armado, skubiai ir be jokių rūpesčių Jums padarys ši atsakomygą firma. Visais reikalais teiraukitės pas jos savininką Antaną Puišį.

SAUGOKITE SAVO KOJAS,

JOS SAUGOS JUSŲ
SVEIKATĄ!
PATOGUS VAIKŠČIOJIMAS —
GYVENIMO MALONUMAS!
Aplankykite mūsų konsultoriją,
kuri yra visuotinio pasitikėjimo.
CHRISTIAN
PEDICUROS
Kalba lietuviškai ir vokiškai
Moderniškas kojų gydymas.
Pasiskirkite valandą.
Giribone 1187; TE. 54-2940
(Kampas Avenida Forest 1100)

HOSTERIA MUNRO

K. STANKEVICIAI ir V. PALAČIONIAI, savininkai
V Sarsfield 5700; TE. 740 - Munro - 00098

Lietuviški valgieniai. Patogi vieta automobiliams. Priveža kolektvyvai: iš Tigre-Liniers 143; iš Belgrano 230; iš Chacarita 10; iš Constitución: Cooperativa Azul 3.

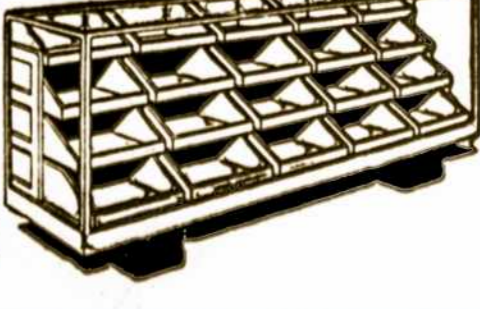
Stanislovas Timinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
"COCHERA MITRE"
B. Rivadavia 718, — Piñeyro — Bs. Aires
TE. 22 - 2045
Palaudoja, atlieka formalumus, išima dokumentus. Nelaimės metu ir savo kainymams patarkite šaukti
22-2045.

KOMERCINIŲ ĮRENGIMŲ

FABRIKAS "CEFRAL"

F. Čepas & A. Čepas,
savininkai
NOGOYA 4751/53.
Buenos Aires
Medžio ir stiklo įrengimai
krautuvėms ir fabriku raštinėms. Reikalaukit kainoraščių.

GERIAUSIŲ PASAULIO ROBIŲ

PIANAI

Steinway y Sons - Geisler - Zeits
Bonisch - Sprunck - Kaim, etc.
Parduoda geriausiomis sąlygomis

IGNAS ANDRIJAUSKAS

Atlieka visokius techniškus darbus ir stygavimą.
c. Juan de Garay 151 — Villa Lynch
T. A. 755 - San Martin - 0163

Peinados „Gaston“

EMILIA PASTARNOKAITĖ de PETKOPF

savininkė ir vedėja

General Rivas 470 — ISLA MACIEL

Telefonai: 22-0201 ir 22-2901

Pasiskirkite valandą.

Automobilių Taisymo Dirbtuvė

BRUNO MARCIULEVICIUS, VEDĖJAS IR SAVININKAS
CENTENERA 3176 — Nueva Pompeya — T.E. 91-9787

(Reparación y Ajustes. Carburación - Electricidad). Taipgi parduodamos dalys visokiems automobiliams. Pasiteiraukite — būsite patenkinti ir savo draugams rekomenduosite Bruno Marciulevičiaus tašerį.

MOZAIKŲ FABRIKAS

"LA NUEVA"
JUOZAS ZAVICKAS, sav.
Fabr.: Raštinė ir Parduotuvė
Bacocay 741 — Uriarte 3046
BOULOGNE — SUR MER

